

Oikeusministeriö
Kirjaamo
kirjaamo.om@gov.fi

Lausuntopyyntö 17.6.2024 (VN/26111/2023).

HAK; Hätäkeskuslaitoksen lausunto tietosuojalain uudistamisen väliraporttiin

Hankkeessa toteutetaan kansallisen tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistus, jonka tavoitteena on parantaa julkisten palveluiden järjestämistä. Väliraportissa kuvataan sellaisia henkilötietojen käsittelyä koskevia säännöksiä, jotka voivat vaikuttaa viranomaisten tiedon liikkuvuuteen tai julkisten palveluiden järjestämiseen. Lainsäädännön kartoitus ja arviointi on rajattu koskemaan EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisalaan kuuluvaa lainsäädäntöä, joka voi vaikuttaa julkisten palveluiden digitalisointiin. Kartoituksen ja arvioinnin ulkopuolelle rajattiin viranomaisten salassa pidettävien tietojen luovuttamiseen ja tiedonsaantioikeuksiin liittyvä sääntely.

Raportin liitteessä on listattu, että laista hätäkeskustoiminnasta (692/2010) tulee tehdä tarkempi arvio erityisesti 20 §:n osalta.

Hätäkeskustoiminnasta annetussa laissa (692/2010) säädetään hätäkeskustoiminnassa käsiteltävistä henkilötiedoista. Henkilötietojen käsittely hätäkeskustoiminnassa kuuluu EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen sekä rajallisesti rikosasioiden tietosuojadirektiivin soveltamisalaan. Laki liittyy hätäkeskustoimintaan, johon sisältyy Hätäkeskuslaitoksen hätäkeskuspalvelut. Hätäkeskustoiminnasta annetussa laissa ei säädetä tietojen luovutustavoista. Käytännössä tietojen luovutus tapahtuu ERICA-hätäkeskusjärjestelmän välityksellä tiedonhallintalain 5 luvun mukaisesti.

Laissa säädetään tiedonsaantioikeuksista ja tietojen luovuttamisesta (19–21 §). Hätäkeskuslain 20 § mukaan viranomaisten tiedonsaantioikeudet on sidottu hätäkeskustietojärjestelmään. Hätäkeskustoiminnassa käsiteltäviä henkilötietoja on useissa muissakin järjestelmissä, joten tiedonsaantioikeuksien tulisi kohdistua hätäkeskustoiminnassa käsiteltäviin tietoihin rajoittamatta sitä tiettyyn tietojärjestelmään. Toisaalta näihin tietoihin sovelletaan kunkin toimialan omaa erityislainsäädäntöä, joten kokonaisuuden säätäminen laissa hätäkeskustoiminnasta saattaa osoittautua vaikeaksi.

Hätäkeskuspalveluihin liittyvät henkilötiedot ovat peräisin hätäkeskustietojärjestelmästä (20 §) sekä eri viranomaisten rekistereistä (19 §). Hätäkeskustietojärjestelmästä tehdyt luovutukset rekisterinpitäjien kesken säädetään omassa pykälässään (21 §). Kyseiset pykälät on uudistettu lain päivittämisen yhteydessä ja ne ovat tulleet voimaan 1.1.2024. Siten niiden sisällössä on huomioitu EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimukset.

Hätäkeskustoiminnasta annetun lain 20 ja 21 §:ssä salassa pidettävien tietojen luovuttamisen edellytyksenä on se, että tiedot ovat välttämättömiä kyseessä olevaan käyttötarkoitukseen. Rekisterinpitäjänä toimivan viranomaisen on vaikea arvioida, mitä tietoja vastaanottava viranomainen välttämättä tarvitsee. Lisäksi samalla toimialalla olevat rekisterinpitäjät voivat arvioida tarvetta toisistaan poikkeavasti, jolloin rekisteröityjen tietojen käsittely voi vaihdella alueittain. Tämä voi vaikeuttaa sekä hätäkeskustoiminnan että Hätäkeskuslaitoksen toiminnan kehittämistä. Säännöksiä tulisikin kehittää suuntaan, jossa tiedon saavalle viranomaiselle asetetaan suurempi vastuu asian arvioinnista esimerkiksi säätämällä tietojensaannin oikeuksista 20 §:n 3 momentin mukaisesti.

Hätäkeskustietojärjestelmän rekisterinpitäjänä toimivat kukin hätäkeskustoimintaan osallistuva viranomainen. Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen osalta rekisterinpitäjäyys on jaettu lisäksi hyvinvointialueiden hallintoa koskevan lainsäädännön mukaisesti. Lain soveltamisessa onkin tullut esiin erilaisia tulkintoja siitä, miten rekisterinpito järjestetään. Lisäksi tietosuojalainsäädännön ja julkisuuslain samanaikaisessa soveltamisessa yhdessä tiedonhallintalain vaatimuksen kanssa on ollut selkeitä näkemyseroja. Onkin tarvetta sääntelyyn siitä, miten rekisterinpito tai yhteisrekisterinpito olisi tarkoituksenmukaista järjestää.

Hätäkeskuslaitoksen ylijhtaja

Taito Vainio

Esikuntapäällikkö

Iiro Clouberg

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä.
Hätäkeskuslaitos 29.08.2024 klo 08:48. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

Oikeusministeriö, kirjaamo

Tiedoksi

Hallinto- ja tukipalveluosasto päällikkö Arttu Perttula
Lakimies Jussi Uimaluoto